הורים, תקשיבו רגע (וגם אנחנו)

מאגר טקסטים לכיתה ז׳ · טור דעה · גרסה: רגיל

מהדורה למורה – מפתח תשובות

המהדורה למורה מופיעה בעמוד הראשון. דפי התלמיד מתחילים בעמוד הבא. בשאלות פתוחות – תשובה לדוגמה ומחוון; כל תשובה מנומקת מהטקסט מתקבלת.

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

תשובה 1: *לפי הטור, אילו שתי סיבות גורמות לילדים לענות "בסדר"?* – עייפות וקושי לספר יום ארוך ומלא; חשש מתגובת ההורים (התקשרות למחנכת, הרצאה).

תשובה 2: *אילו שלושה דברים "עובדים" בבית של הכותבת?* – לבחור זמן מתאים (לילה, נסיעה); לשאול שאלות ספציפיות; להקשיב בלי לתקן מיד.

3. איזו שאלה התחיל אבא של הכותבת לשאול? [איתור מידע]

- א "מה היה הדבר הכי מצחיק היום?"
- ב "עם מי דיברת בטלפון?"
- ג "כמה קיבלת במבחן?"
- ד "למה לא סידרת את החדר?"

תשובה 3: "מה היה הדבר הכי מצחיק היום?" או "מי עצבן אותך היום?".

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

תשובה 4: *הסבירו את ההשוואה "יום בחטיבה הוא כמו סדרה עם עשרה פרקים". מה היא מסבירה?* – שיום אחד מלא אירועים רבים ושונים; קשה ומעייף לספר את כולם מההתחלה, ולכן התשובה מתקצרת ל"בסדר".

5. מדוע, לדעת הכותבת, קל יותר לדבר בנסיעה באוטו? [הבנה ופרשנות]

- א כי לא מסתכלים זה לזה בעיניים, וזה מוריד את הלחץ
- ב כי הנסיעה קצרה
- ג כי אין בה טלפון
- ד כי ברדיו יש מוזיקה

תשובה 5: כי לא מסתכלים אחד לשני בעיניים, וזה יוצר תחושה פחות לוחצת.

תשובה 6: *הכותבת "ניסתה לעמוד בנעליים של אמא". מה אפשר להסיק מכך על הדרך שבה היא בונה את הטיעון שלה?* – שהיא מנסה להיות הוגנת ולהבין גם את הצד השני; כך הטור משכנע יותר, כי הוא לא רק מאשים את ההורים.

תשובה 7: *השוו בין מה שהילדים מרגישים כשההורים שואלים לבין מה שההורים מרגישים כשהילדים עונים במילה אחת.* – הילדים מרגישים עייפות, הצפה וחשש מתגובה; ההורים מרגישים דאגה, ריחוק ו"דלת נסגרת". כל צד מפרש את השני כחוסר רצון, אף שלשניהם כוונות טובות.

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

תשובה 8: *מי אחראי יותר ליצירת שיחה טובה בבית – ההורים או הילדים? נמקו והסתמכו על משפט הסיום של הטור.* – תשובה פתוחה. מחוון: עמדה + נימוק + התייחסות לדימוי הגשר ("כל צד בונה חצי").

תשובה 9: *כתבו חמש שאלות "שאי אפשר לענות עליהן 'בסדר'", שהורים יכולים לשאול ילד בכיתה ז׳. ליד כל שאלה כתבו מה היא עשויה לפתוח.* – משימת כתיבה. מחוון: שאלות פתוחות וספציפיות, מגוון נושאים, הסבר קצר לכל שאלה.

מחוון לשאלות עמדה (חלק ג׳): עמדה ברורה – 2 נק׳ · נימוק הגיוני – 3 נק׳ · הוכחה/דוגמה מהטקסט – 3 נק׳ · לשון ומבנה – 2 נק׳.

דף התלמיד

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

לפניכם טור דעה של תלמידה בכיתה ז׳ על השיחות בין ילדים להורים. היא מציגה את הבעיה, מנסה להבין את שני הצדדים ומציעה פתרון. קִראו וחשבו: האם השיחות אצלכם בבית נשמעות כך?

א "איך היה בבית הספר?" "בסדר." "מה למדתם?" "כלום." "עם מי ישבת בהפסקה?" "לא יודעת." אם השיחה הזו נשמעת לכם מוכרת, אתם לא לבד. היא מתנהלת, כמעט מילה במילה, בהרבה מטבחים בכל ערב. ההורים שואלים, אנחנו עונים במילה אחת, וכולם מתוסכלים. אני רוצה לנסות להסביר מה קורה כאן – לשני הצדדים.

ב **מה אנחנו מרגישים**

קודם כול, למה אנחנו עונים "בסדר"? לא בגלל שאין לנו מה לספר. לפעמים יש יותר מדי. יום בחטיבה הוא כמו סדרה עם עשרה פרקים: ריב קטן בבוקר, מבחן מפתיע, משהו מצחיק בהפסקה, מורה שהעירה. כשאנחנו חוזרים הביתה, אנחנו עייפים, ופשוט אין לנו כוח "לשדר את כל העונה" מההתחלה. חוץ מזה, לפעמים אנחנו חוששים מהתגובה. אם אספר שמישהו העליב אותי, אמא תרצה להתקשר למחנכת. אם אספר שקיבלתי ציון נמוך, אבא יתחיל הרצאה. אז אנחנו בוחרים בתשובה הכי בטוחה: "בסדר".

ג **מה ההורים מרגישים**

אבל כשחשבתי על זה יותר, ניסיתי לעמוד לרגע בנעליים של אמא שלי. היא מכירה אותי שתים־עשרה שנה, ופתאום חלק גדול מהחיים שלי קורה במקום שהיא לא רואה: בבית הספר, בקבוצות, בטלפון. היא דואגת, והשאלות הן הדרך שלה להרגיש קרובה. כשאני עונה במילה אחת, היא מרגישה שסוגרים לה את הדלת. ויש עוד פער: כשההורים היו בגילנו, לא היו קבוצות הודעות ולא היו מסכים בכל כיס. חלק מהקשיים שלנו פשוט חדשים בשבילם, והם לא תמיד יודעים מה לשאול.

ד **מה עובד, לפחות אצלנו**

אחרי הרבה ויכוחים, גילינו בבית שלנו כמה דברים שעובדים. הראשון: הזמן. אני לא רוצה לדבר ברגע שאני נכנסת הביתה, אבל אני דווקא כן רוצה לדבר בלילה, לפני השינה, או בנסיעה באוטו. משהו בזה שלא מסתכלים אחד לשני בעיניים עושה את זה קל יותר. השני: השאלות. במקום "איך היה?", אבא שלי התחיל לשאול "מה היה הדבר הכי מצחיק היום?" או "מי עצבן אותך היום?". לשאלה כזו אי אפשר לענות "בסדר". השלישי, ואולי החשוב ביותר: להקשיב בלי לתקן מיד. כשאני מספרת על בעיה, אני לא תמיד רוצה פתרון. לפעמים אני רק רוצה שמישהו יגיד "וואו, זה באמת מבאס".

ה **ומה אנחנו יכולים לעשות**

וגם לנו, הילדים, יש חלק בזה. אנחנו יכולים לספר משהו קטן גם בלי שישאלו. אנחנו יכולים להגיד "אני לא רוצה לדבר עכשיו, אבל אולי בערב" במקום לטרוק דלת. ואנחנו יכולים לזכור שהשאלות המעצבנות האלה באות מאהבה.

ו השיחה בין הורים לילדים היא כמו גשר. כל צד בונה חצי ממנו. אם רק צד אחד בונה, הגשר לעולם לא ייפגש באמצע.

📖 מילון מילים

מילה	פירוש
מתוסכלים	מרגישים כעס ואכזבה כי משהו לא מצליח
חוששים	מפחדים קצת
לעמוד בנעליים של	לנסות להרגיש כמו מישהו אחר
פער	מרחק, הבדל גדול

✏️ שאלות

🔎 איתור מידע
התשובה כתובה במפורש בטקסט – מאתרים אותה.

🧩 הבנה והסקה
התשובה לא כתובה במפורש – מחברים רמזים ומסיקים.

💭 חושבים ומרגישים
מביעים עמדה ומנמקים לפי הטקסט ולפי מה שאנחנו חושבים.

לפני כל תשובה שאלו את עצמכם: **מה כבר נתון בשאלה? מה נשאר לי לברר?** סמנו את מילות ההוראה (ציינו, הסבירו, השוו, נמקו).

חלק א׳ – הבנה ואיתור מידע (רמה א׳)

1. לפי הטור, אילו שתי סיבות גורמות לילדים לענות "בסדר"? [איתור מידע]

2. אילו שלושה דברים "עובדים" בבית של הכותבת? [איתור מידע]

3. איזו שאלה התחיל אבא של הכותבת לשאול? [איתור מידע]

א. "מה היה הדבר הכי מצחיק היום?"
ב. "עם מי דיברת בטלפון?"
ג. "כמה קיבלת במבחן?"
ד. "למה לא סידרת את החדר?"

חלק ב׳ – הסקת מסקנות, השוואה והבנת מונחים (רמה ב׳)

4. הסבירו את ההשוואה "יום בחטיבה הוא כמו סדרה עם עשרה פרקים". מה היא מסבירה? [הבנה ופרשנות]

5. מדוע, לדעת הכותבת, קל יותר לדבר בנסיעה באוטו? [הבנה ופרשנות]

א) כי לא מסתכלים זה לזה בעיניים, וזה מוריד את הלחץ

ב) כי הנסיעה קצרה

ג) כי אין בה טלפון

ד) כי ברדיו יש מוזיקה

6. הכותבת "ניסתה לעמוד בנעליים של אמא". מה אפשר להסיק מכך על הדרך שבה היא בונה את הטיעון שלה? [הסקת מסקנות]

7. השוו בין מה שהילדים מרגישים כשההורים שואלים לבין מה שההורים מרגישים כשהילדים עונים במילה אחת. [השוואה]

חלק ג׳ – טיעון והבעת עמדה (רמה ג׳)

> תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה (מהטקסט או מהשטח).

8. מי אחראי יותר ליצירת שיחה טובה בבית – ההורים או הילדים? נמקו והסתמכו על משפט הסיום של הטור. [הבעת עמדה]

העמדה שלי	
הנימוק	
הוכחה / דוגמה	

9. כתבו חמש שאלות "שאי אפשר לענות עליהן 'בסדר'", שהורים יכולים לשאול ילד בכיתה ז׳. ליד כל שאלה כתבו מה היא עשויה לפתוח. [משימת כתיבה]

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהטקסט: _____

שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בעבודה על הטקסט? 😀 🙂 😐 ☹